

1	M.V.Lomonosov nomidagi Moskva davlat universiteti Rossiya	94 oʻrin	107 oʻrin	Психология развития и дифференциальная психология	Rivojlanish psixologiyasi va differensial psixologiya	https://sev.msu.ru/wp-content/uploads/2024/12/Psihologiya-V-PD-Differencialnaya-psixologiya.pdf
---	---	----------	-----------	---	--	---

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIJY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI
ALISHER NAVOIY NOMIDAGI
TOSHKENT DAVLAT O'ZBEK TILI VA ADABIYOTI UNIVERSITETI

PSIXOLOGIYA VA SOTSIOLOGIYA KAFEDRASI

UMUMIY PSIXOLOGIYA
FANINING O'QUV DASTURI

Bilim sohasi: 100 000 – Ta'lim
Ta'lim sohasi: 110 000 – Ta'lim
Ta'lim yoʻnalishi: 60110700 – Oʻzbek tili va adabiyoti

Fan/modul kodi PSY1205		Fan/modul turi maiburiy	Ta'lim tili o'zbek		Ishlab chiqilgan o'quv yili 2025/2026	
Semestr	Har bir semestrda modulning nomi	ECTS - Kreditlar	Haftalik dars soatlari	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
2	Umumiy psixologiya	5	4	60	90	150
	Jami:	5	4	60	90	150

II. I. FANNING MAZMUNI
Fanni o'qitishdan maqsad – talabalarda umumiy psixologiya fani, psixika, shaxs, faoliyat, mulqot, bilish jarayonlari, irodaviy sifatlar, hissiy holatlar, individual-xususiyatlarga doir bilim, ko'nikma va malakalarni shakllantirishdir, hamda bo'lajak pedagog mutaxassislari tomonidan psixik taraqqiyot qonuniyatlari, davrlari, mexanizmlari, omillari va shart-sharoitlari haqidagi zamonaviy ilmiy bilimning o'zgartirishini tashkil etishdir. Fanning vazifasi – talabalarga umumiy psixologiyaning mohiyati, psixika va ong tushunchalari, psixik jarayonlar, holatlar, xususiyatlar, psixik rivojlanish va uning o'ziga xos xususiyatlari, yosh davrlari tasnifi, psixik taraqqiyotning turli bosqichlari uchun xos psixofiziologik va psixologik xususiyatlar haqidagi bilimlar bilan qurollantirishdan iborat.
II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashe'ulotlari)
II.2. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:
1-mavzu. Psixologiyaning fan sifatida shakllanishi. Psixika va ongning taraqqiyoti. Psixologiya fanining predmeti, maqsadi va vazifalari. Sharqda psixologik fikrlar taraqqiyoti. Psixika, psixologiya, bilish jarayonlari, psixik holatlar, shaxs xususiyatlari, Miya, bosh va orqa miya refleksi, Qozg'alish instinkti, himoyalash instinkti, nasl qoldirish instinkti, to'da bo'lib yashash instinkti, Ong xossalari, o'z-o'zini kuzatish, o'zligini anglash. Ong, ongsizlik, angostik holatlar. Psixikaning mexanizmlari, psixologiya fanining maqsadi va vazifalari, psixologiyani o'rganilish bosqichlari, Abu Nasr Forobiy, Abu Ali ibn Sino, Abu Rayhon Beruniy, Mir Alisher Navoiy asarlaridagi psixologik qarashlar.
2-mavzu. Psixologiyaning tadqiqot metodlari. Psixologiya fanining tarmoqlari. Psixologiyaning asosiy tamoyillari. B.G. Anancvning tadqiqot metodlari. Psixologiya fanining fanlar bilan o'zaro bog'liqligi. Aniq faoliyat turlarini o'rganuvchi psixologiya sohalar. Rivojlanishning yosh xususiyatlarini

o'rganuvchi psixologiya sohalar. Shaxs va jamiyatga bo'lgan munosabatlarni o'rganuvchi psixologiya sohalar. Determinizm, Ong va faoliyat birligi tamoyili, Psixika va ongning faoliyatda rivojlanishi tamoyillari. Psixologiya jon, ong, xulq-atvor haqidagi fan.
3-mavzu. Faoliyat. Mulqot. Shaxs. Shaxs faoliyati, interiorizatsiya, eksteriorizatsiya. Maqsad, motiv, harakat, predmetli harakat. O'yin, o'qish, mehnat faoliyati. Mulqotning kommunikativ, interaktiv, perseptiv tomonlari. Biogenetik, solstogenetik, psixogenetik, psixosozialistik, bixevioristik. Shaxsning faolligi, malaka va odatlari.
4-mavzu. Diqqat va uning xususiyatlari. Sezgi va uning turlari, Idrok haqida tushuncha. Ixtiyorsiz, ixtiyoriy va ixtiyoriydan so'nggi diqqat "Bu nima gap refleksi?", dominantlik tamoyili. Diqqatning ko'lami, bo'linishi, ko'chuvchanligi, tanlovchanligi va shaxs shakllanishidagi ahamiyati. Interoseptiv sezgilar, eksteroseptiv sezgilar, proprioseptiv sezgilar. Sezgi organlari. Ko'rish va eshitish, ta'm bilish, teri-tuyush va hid bilish sezgilari. Tashqi va ichki quloq. Nogo'ra pardasi. Eshtirishning yosh xususiyatlari. Ko'z soqqasining tuzilishi. Akkomodatsiya. Ko'z soqqasining harakatlari. Binokulyar ko'rish. Uzoqdan va yaqindan ko'rish. Rangni ajratish va uning yosh xususiyatlari. Ko'rishning yosh xususiyatlari. Maktab bolalarida ko'rish muammolari. Idrok. Aks etirish. Idrok nazariyalari. Apperpepsiya. Illyuziya. Gallyusnasiya. Fazoni, vaqtini, harakamni idrok qilish.
5-mavzu. Xotira turlari va jarayonlari. Tafakkur turlari, operatsiyalari, shakllari va sifatleri. Xayol jarayonlari, turlari va sifatleri. Ixtiyoriy, ixtiyorsiz, harakat, obrazli xotira, so'z-mantiq xotirasi. Ixtiyoriy, ixtiyorsiz esda qoldirish, esda saqlash, esga tushirish, unutish. Yondoshlik, o'xshashlik, qarama-qarshilik assotsiatsiyalari. Ko'rgazmali-harakat, ixtiyorsiz tafakkur. Analiz, sintez, taqqoslash, hukm, xulosa chiqarish, tushunish. Tafakkur sifatleri. Agglutinasiya, giperglobalizatsiya, tizimlashtirish, aksentlashtirish. Passiv, ixtiyoriy, ixtiyorsiz, ijodiy xayol. Xayol kuchi. Xayolning realligi.
6-mavzu. Hissiyot. Iroda. Motiv va motivatsiya. Hissiyot, ambivalentlik, astenik, stenik hislar. Yuksak hislar, stress va uning turlari, information, psixologik, jismoniy stresslar, emotsiya. Hislarni kechirish shakllari, hissiy ton, affekt. Iroda, lokus nazorat, irodalarning mustaqilligi. Iroda nazariyasi va tadqiqot to'g'risida tushuncha hamda shaxsning irodaviy sifatleri, haqiqiy iroda, o'z-o'zini nazorat qilish, to'g'ri qaror qabul qilish, qat'iyat, maqsad qo'yish va to'siqlarning engib o'tish. Motiv, motivatsiya, o'quv motivlari. Ehtiyojlar, ehtiyojlar iyerarxiyasi, maqsad, ish-harakat, faoliyat. O'zbekiston psixologlari tadqiqotlarida motiv va motivatsiya muammosi.
7-mavzu. Temperament. Xarakter. Qobiliyat. Temperament haqida tushuncha va uning fiziologik asoslari. Nerv sistemasi tiplarining kelib chiqishi. Temperament tiplarining tavsifnomasi. Temperament turlari, xolerik, sangvinik, flegmatik, melanxolik. Xarakter haqida tushuncha. Xarakter tipologiyasi. Xarakter tarkibi. Xarakter aksentuatsiyasi. Ekstrovertlashgan tip, introvertlashgan tip, xavotir tip, astenik tip. Ekstraversiya, introversiya.

Qobiliyat haqida tushuncha. Qobiliyatlar tasnifi. Qobiliyatlar tarkibi. Qobiliyatlar borasidagi psixologik nazariyalar. Layohat, qobiliyat, iqtidor, iste'dod. Umumiy qobiliyat, ilmiy qobiliyat, badiiy qobiliyat.
8-mavzu. Yosh davrlari psixologiyasi. Psixik rivojlanish va uni davrlashtirish. Yosh davrlari va ularning psixologik xususiyatlari. Psixik rivojlanish qonuniyatlari. Rivojlanishning davrlari va bosqichlari.
9-mavzu. Bolalik davri psixologiyasi. Maktabgacha yosh davri psixologiyasi. Kichik maktab yoshi psixologiyasi. Maktabgacha yoshdagi bolalarning psixik taraqqiyoti. Maktabgacha yoshdagi bolalar shaxsining shakllanishi. Kichik maktab yosh davrida psixik rivojlanish xususiyatlari. Kichik maktab davrida shaxslararo munosabat.
10-mavzu. O'smirlilik davridagi psixik rivojlanishning umumiy tavsifi. O'smirlilik yoshi, xulq-atvor, muloqot. O'smirlilik davri inqirozi va uning psixologik, psixofiziologik sabablari. O'z-o'ziga baho berish. O'smirlilik davri avtonomiyalari. davrida shaxs xususiyatlarining shakllanishi. Mustaqillik, qarama-qarshilik, do'stlik va munosabatlarining rivojlanishi. O'smirlilik davrida shaxs shakllanishining individual psixologik jihati, dunyoqarash jihati, ijtimoiy psixologik jihati.
11-mavzu. O'spirinlik yoshining psixologik xususiyatlari. Ilk o'spirinlik davrining psixik xususiyatlari. Ilk o'spirinlik davrida intellektual va emosional rivojlanish. Talabalarining psixologik xususiyatlari. Talabalar o'quv faoliyatining xususiyatlari.
12-mavzu. Yetuklik davrining psixologik xususiyatlari. Yoshlik davri va uning o'ziga xos psixologik xususiyatlari. Yetuklik davrining birinchi bosqichidagi shaxsning psixologik xususiyatlari. Yetuklik davrining ikkinchi bosqichidagi shaxsning psixologik xususiyatlari.
13-mavzu. Keksalik davrining o'ziga xos psixologik xususiyatlari. Gerontopsixologiya. Gerontologiya va yosh psixologiya sohasi. Keksalar ruhiyati va fe'lining o'ziga xos xususiyatlari. Gerontopsixologiya haqida umumiy tushuncha. Biologik keksayish. Keksayish davridagi shaxs psixologiyasi. Keksalik davridagi shaxsning psixologik xususiyatlari. Uzoq umr ko'ruvchilarning psixologik xususiyatlari.
14-mavzu. Oila psixologiyasi Oila psixologiyasining maqsadi va vazifalari. Zamonaviy psixologiyada oila muammolarining tadqiq etilishi. Oilaning iqtisodiy, reproduktiv, tarbiyaviy, rekreativ, kommunikativ vazifalari. Nikoh, nikoh qurish yoshi va motivlari. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining oilaviy munisabatlarda, oila va oilaga tayyorlash, yoshlarning oila qurishga ma'naviy va jismoniy tayyorgarlik holati, jinsiy tarbiya. Oila, ota-onalik va kelin-kuyovlik mas'uliyati, oilaga yetuklik, psixologik tayyorlash.
15-mavzu. Pedagogik psixologiya. Pedagog shaxsi va unga qo'yiladigan talablar. Pedagogik qobiliyatlar. Pedagogik faoliyat, pedagogik faoliyatning predmeti. O'quv jamoasini boshqarishning psixologik asoslari. Pedagog shaxsi va unga qo'yiladigan talablar, pedagogik mahorat. Didaktik,

akademik, kommunikativ, diqqatni taqsimlash, gnostik, avtoritar, tashkilotchilik va boshqa qobiliyatlar tasnifi va tavsifi.
III. Amaliy mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar Amaliy mashg'ulotlari uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:
1. Psixologiyaning fan sifatida shakllanishi. Psixika va ongning taraqqiyoti. Psixologiya fanining predmeti, maqsadi va vazifalari. Sharqda psixologik fikrlar taraqqiyoti.
2. Psixologiyaning tadqiqot metodlari. Psixologiya fanining tarmoqlari. Psixologiyaning asosiy tamoyillari.
3. Faoliyat. Muloqot. Shaxs.
4. Diqqat va uning xususiyatlari. Sezgi va uning turlari. Idrok haqida tushuncha.
5. Xotira turlari va jarayonlari. Tafakkur turlari, operatsiyalari, shakllari va sifatleri. Xayol jarayonlari, turlari va sifatleri.
6. Hissiyot. Iroda. Motiv va motivatsiya.
7. Temperament. Xarakter. Qobiliyat.
8. Yosh davrlari psixologiyasi. Psixik rivojlanish va uni davrlashtirish.
9. Bolalik davri psixologiyasi. Maktabgacha yosh davri psixologiyasi. Kichik maktab yoshi psixologiyasi.
10. O'smirlilik davri psixologiyasi.
11. O'spirinlik yoshining psixologik xususiyatlari.
12. Yetuklik davrining psixologik xususiyatlari.
13. Keksalik davrining o'ziga xos psixologik xususiyatlari. Gerontopsixologiya.
14. Oila psixologiyasi.
15. Pedagogik psixologiya. Pedagog shaxsi va unga qo'yiladigan talablar. Pedagogik qobiliyatlar.
IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan topshiriqlar:
1. Psixologiyaning fan sifatida shakllanishi.
2. Psixika va ongning taraqqiyoti.
3. Psixologiya fanining predmeti, maqsadi va vazifalari.
4. Sharqda psixologik fikrlar taraqqiyoti.
5. Psixologiyaning tadqiqot metodlari.
6. Psixologiyaning o'rganilish bosqichlari.
7. Psixologiya fanining tarmoqlari.
8. Psixologiyaning asosiy tamoyillari.
9. Faoliyat. Muloqot. Shaxs. Faoliyatning interiorizatsiyasi va eksteriorizatsiyasi.
Faoliyatning tarkibi.
10. Muloqotning kommunikativ, interaktiv, perseptiv tomonlari.
11. Xorij, rus va o'zbek psixolog olimlarining shaxs haqidagi ilmiy qarashlari.
12. Diqqat, uning turlari va xususiyatlari.
13. Sezgilarning turlari va xususiyatlari.
14. Idrok, idrok jarayonlari va xususiyatlari.
15. Xotiraning nerv-fiziologik asoslari. Xotiraning turlari va jarayonlari.
16. Tafakkur, tafakkur shakllari va sifatleri, turlari, operatsiyalari.
17. Xayol jarayonlari, turlari va sifatleri.
18. Hissiyot va uning turlari.
19. Islamiy kechirish shakllari, hissiy ton, affekt.

20.	Yuksak hislar, astenik, stenik turlar, stress, emotsiyalar.
21.	Iroda va shaxsning irodaviy sifatлари.
22.	O'zbekiston va jahon psixologlari tadqiqotlarida motiv va motivatsiya muammosi.
23.	Temperamentning fiziologik asoslari.
24.	Temperament tiplarining tavsifnomasi.
25.	Temperament turlari.
26.	Xarakter tipologiyasi.
27.	Xarakter tarkibi.
28.	Xarakter aksentuatsiyalari.
29.	29. Qobiliyatlarning tasnifi. Qobiliyatlarning tarkibi.
30.	Layohat, qobiliyat, iqtidor, iste'dod.
31.	Yosh davrlar psixologiyasining maqsadi, vazifalari,
32.	Yosh davrlar psixologiyasining tadqiqot metodlari.
33.	Yosh davrlari, yosh inqirozi, psixik xususiyatlari.
34.	Maktabgacha yoshdagi bolalarning psixik taraqqiyoti.
35.	Maktabgacha yoshdagi bolalar shaxsining shakllanishi.
36.	Kichik maktab yosh davrida psixik rivojlanish xususiyatlari.
37.	Kichik maktab davrida shaxs shakllanishi munosabati.
38.	O'smirlik yoshi, xulq-atvor, muloqot.
39.	O'smirlik davri inqirozi va uning psixologik, psixofiziologik sabablari.
40.	O'smirlik davrida shaxs shakllanishining individual psixologik jihati, dunyoqarash jihati, ijtimoiy psixologik jihati.
41.	Ilk o'spirinlik davrining psixik xususiyatlari.
42.	Ilk o'spirinlik davrida intellektual va emosional rivojlanish.
43.	O'spirinlik davrining psixik xususiyatlari.
44.	Yetuklik davri va uning o'ziga xos psixologik xususiyatlari.
45.	Keksalar xulqiy va fe'l-ining o'ziga xos psixik xususiyatlari. Gerontopsixologiya.
46.	Nikoh, nikoh qurish yosh va motivlari.
47.	Zamonaviy psixologiyada oila mavzusini tadqiq etilishi. Oilaviy psixologiyaning maqsadi, vazifalari.
48.	Yoshlarni oilaviy hayotga psixologik tayyorlash psixologik bilimning ahamiyati.
49.	Pedagogik psixologiya.
50.	Pedagog shaxsi va unga qo'yiladigan talablar.
51.	Pedagogik mahorat
52.	Pedagogning didaktik qobiliyati va uning tavsifi
53.	Pedagogning akademik qobiliyati
54.	Pedagogning kommunikativ qobiliyati va uni shakllantirish usullari
55.	Pedagogni diqqatini taqsimlay olish qobiliyati
56.	Pedagogning perseptiv qobiliyati.
57.	Pedagogning avtoritar qobiliyati
58.	Pedagogning tashkilotchilik qobiliyati
59.	Ta'lim psixologiyasining maqsadi va vositalari
60.	Tarbiya psixologiyasi.

3.

V. Fanni o'qitish natijalari va shakllanadigan kasbiy kompetensiyalar

Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:

- psixologiyaning tabiiy va ijtimoiy fan sifatida talqin qilinishi;
- psixologiyaning sohalari;
- psixologiya fanining taraqqiyoti tarixi;
- psixologiya va ilmiy – texnik taraqqiyot;
- pedagog faoliyatida psixologiyaning yetakchi ahamiyatga ega ekanligi;
- psixika tirik mavjudotning ob'ektiv borliqni aks ettirish shakli ekanligi;
- psixika va ong munosabati;
- sharq mutafakkirlarining psixologik qarashlari;
- psixologiyani tadqiqot metodlari;
- nerv tizimi, neyronlar, bosh miya va psixika, psixologik rivojlanishning genetik asoslari;
- faoliyat va motivlar, faoliyatning asosiy turlari;
- motivatsiya sohalari, psixik holatlar, shaxsning hissiy-irodaviy sohasi;
- iroda borasidagi nazariyalar;
- irodaning individual xususiyatlari;
- individ, shaxs, individuallik;
- shaxsni eksperimental tadqiq qilish metodlari;
- shaxs psixologik strukturalari;
- shaxs nazariyalari;
- muloqot va uning ko'p maqomli xarakteri;
- muloqotning verbal va nonverbal vositalari, muloqot texnikasi va usullari;
- diqqat, uning fiziologik mexanizmlari, turlari, diqqatning xususiyatlari;
- sezgi va sezuvchanlikning psixologik asosi;
- idrokda ob'ekt va fon, appersepsiya, idrokning konstantligi;
- xotira turlari, xotira jarayonlari, xotirani o'rganish metodlari;
- xayol va uning turlari, xayol jarayonlari, xayol sifatleri,
- xayolning mazmundorligi va kuchi, fantaziya, xayolning rivojlanishi psixologik asosi;
- tafakkur operatsiyalari;
- tafakkur shakllari va turlari;
- qobiliyat va layoqatning sifat va miqdor xarakteristikasi;
- qobiliyatlar tuzilishi, turlari;
- umumiy psixologiya va yosh psixologiyasi;
- umumiy psixologiya va pedagogik psixologiya;
- o'smir va o'spirinlar psixologiyasi, ta'lim, tarbiya va o'qituvchi psixologiyasi haqida **bilimga;**
- talaba psixologiya fanining tarixi, psixika va ong, psixologik metodlar, individ, irsiyat va muhit, shaxs, muloqot, faoliyat, bilish jarayonlari, shaxsning hissiy-irodaviy sohasi, shaxsning individual xususiyatlari yuzasidan tushuncha, tasavvurga ega bo'lish kerak!
- Psixik rivojlanishga ta'lim-tarbiya jarayonlarining ta'siri yuzasidan olingan bilimlarni amaliy faoliyatga tadbiiq etish, iqtidorli bolalar va ularni tanlash, yosh psixologiyasining paydo bo'lishi, yosh psixologiyasini o'rganish metodlari, ta'limning yosh psixologiyasi taraqqiyotida tutgan o'rni, o'smir va o'spirinlar psixologiyasi, ta'lim va adliy taraqqiyot, pedagogik qobiliyat va uning turlari, o'qituvchi shaxsiga qo'yiladigan psixologik talablarni amaliyotga joriy etish bo'yicha **ko'nikmaga;**
- shaxs(o'quvchi)ning psixologik xususiyatlarini o'rganuvchi metod va texnologiyalar;
- bilish jarayonlari va individual xususiyatlarning diagnostikasi va korreksiyasi;
- pedagogik jarayonni boshqarish;
- o'quv eksperimentlar o'tkazish,
- shaxs(o'quvchi) psixikasining o'ziga hos xususiyatlarini kuzatish;
- o'quv jarayonida turli anketa va boshqa usullarni qo'llay olish;
- psixologik ma'rifiy ishlarni tashkil etish;

A	I.Pavlov
B	I.M.Sechenov
C	P.K.Anokhin
D	B.M.Bexterev
	2-oraliq nazorat 14 – ma'ruzadan so'ng amalga oshiriladi (balli konvertatsiya asosida 2 dan 5 ballgacha baholanadi).
	1-variant
	№1 Bu toifadagilar tor doiradagi saralangan odamlar bilan aloqa qilishni afzal ko'radilar.
A	Emotiv
B	Namoyishkorona
C	Ekzotik
D	Ekstrovert
	2-variant
	№1 Musiqiy qobiliyatlar kim tomonidan o'rganilgan?
A	B.M.Teplov
B	V.A.Kurtesky
C	F.N. Gonobolin
D	N.V.Kuzmina
	3-variant
	№1obrazlarning qismlari, sifatleri va xususiyatlarini birlashtirish
A	Agglutsinatsiya
B	Tasavvur
C	Urg'u berish
D	Tiplash
	Izoh: 18-20 ta to'g'ri javob uchun 3 baho, 21-26 dan 4 baho va 27-30 ta to'g'ri javob uchun 5 baho bilan baholanadi.
	Yakuniy nazorat: Semestr davomida o'tilgan mavzular bo'yicha og'zaki shaklida o'tkaziladi. Savollar soni 3 ta. Jami 100 ballni tashkil qiladi.
	1. Psixologiya fanining predmeti
	2. Rus psixologiyasida shaxsga yondoshuvlar
	3. Psixologik bilimlarning rivojlanish bosqichlari
	4. O'zbek psixolog olimlarning shaxs haqidagi ilmiy qarashlari
	5. Psixologiya fanining maqsad va vazifalari
	6. O'ngning xossalari
	7. Diqqat turlari
	8. Pedagogik qobiliyatlar psixologiyasi
	9. Diqqat xususiyatlari
	10. Sezgi haqida tushuncha
	Izoh: Mustaqil ta'lim ballari oraliq nazorat tizimida o'z aksini topadi. Umumiy yakuniy baho 100 ballni tashkil etadi. Talabani oraliq nazorat turi bo'yicha baholashda uning bajaruvchi mashg'ulotlari, mustaqil ish topshiriqlarini bajarishi va joriy nazorat davomida olgan baholari inobatga olinadi.
	Nazoratlarning o'tkazilishi muddatlari muayyan o'quv yilida tasdiqlangan o'quv jarayoni jadvali asosida tashkil etiladi.
	2. Talabalarining bilimini baholash mezonlari:
	“5” baho (a'lo) – talaba mustaqil xulosa va qaror qabul qiladi, ijodiy fikrlaydi, mustaqil mushohada yuritadi, olgan bilimni amalda qo'llay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatini

	-o'quvchilarning psixologiyasiga xos xususiyatlarni o'rganish bo'yicha eksperimentlar o'tkazish; -rivojlanish bosqichlaridagi psixologik xususiyatlar, ulardagi turli jarayonlar bo'yicha maslahatlar olib borish; -ta'lim-tarbiyadagi turli jarayonlar bo'yicha maslahatlar olib borish; -yosh psixologiyasi bo'yicha olib borilgan kuzatuv va eksperimentlarni rasmiylashtirish mulakatiga ega bo'lishi lozim.
4.	VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari: ☐ faollashtiruvchi ma'ruzalar; ☐ interfaol metodlar; ☐ seminarlar (munozara, mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); ☐ guruhlarda ishlash; ☐ individual va jamoaviy loyihalar; ☐ taqdimotlar qilish; ☐ keys-stadlar.
5.	VII. Kreditlarni olish uchun talabalar Talabalarining kreditlarni olish tartibi O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 31-dekabrda 824-sonli qarori bilan tasdiqlangan "OTMlarda o'quv jarayoniga kredit modul tizimini joriy qilish tartibi to'g'risida Nizom"ning 15-va 30-bandlariga asosan Umumiy psixologiya fanidan 2-semestrda 150 soat o'quv yuklamasini o'zlashtirgan, fan dasturi (sillabus)da belgilangan baholash tartibiga ko'ra ijobiy baholanib, kasb kompetensiyalarni yetarli darajada egallagan 2-semestr 5 kredit beriladi. Talaba belgilangan ta'lim olish natijalariga erisha olmagan taqdirda kredit berilmaydi. Talabalar bilimini baholash O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining 2018-yil 9-avgustdagi 19-2018-sonli buyrug'i bilan tasdiqlangan, "Oliy ta'lim muassasalarida talabalar bilimini nazorat qilish va baholash tizimi to'g'risida" Nizom talabalari asosida belgilandi. Umumiy psixologiya faniga kunduzgi bakalavr ta'lim yo'nalishlarida 2-semestr bo'yicha 30 soat ma'ruza, 30 soat seminar, 90 mustaqil ta'lim ajratilgan. Universitet nizomi bo'yicha bu 150 soat yuklama hajmiga 5 kredit beriladi. Nazoratni amalga oshirilish tartibi. Oraliq nazorat: o'tilgan mavzular asosida test shaklida o'tkaziladi. O'quv semestr davomida 2 marta amalga oshiriladi. 1-oraliq nazorat 7 - ma'ruza darsidan so'ng amalga oshiriladi (balli konvertatsiya asosida 2 dan 5 ballgacha) baholanadi. 2-oraliq nazorati 14 - ma'ruza darsidan so'ng amalga oshiriladi (balli konvertatsiya asosida 2 dan 5 ballgacha) baholanadi. 1-variant №1 Hozirgi zamon psixologiya fanining predmeti quyidagi qoidalarining qaysi birida to'g'ri aks ettirilgan? A psixologiya ruh, jon haqidagi fandir B psixologiya kishining ongini o'rganuvchi fandir C psixologiya psixik faktlarni, ularning qonuniyatlarini, mexanizmlarini o'rganuvchi fandir. D psixologiya kishining hatti-harakat, xulq-atvorini o'rganuvchi fandir. 2-variant №1 2300 yil ilgari psixologiyaga qanday ta'rif berilgan? A inson xulq-atvorini o'rganuvchi fan B ong haqidagi fan C ruh haqidagi fan D psixikaning qonuniyatlarini, mexanizmlari va faktlarini o'rganuvchi fan 3-variant №1 Bosh miya katta yarim sharlari faoliyatining umumiy qonuniyatlarini kashf etgan olimni aniqlang

tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda qo'yiladi. "4" baho (yaxshi) – talaba mustaqil mushohada yuritadi, olgan bilimni amalda qo'llay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda qo'yiladi. "3" baho (qoniqarli) – talaba olgan bilimni amalda qo'llay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda qo'yiladi. "2" baho (qoniqarsiz) – talaba fan dasturini o'zlashtirmagan, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunmaydi hamda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega emas deb topilganda qo'yiladi.	Asosiy adabiyotlar 1. Ivanov I., Zulfarova M. Umumiy psixologiya. Darslik. – Toshkent: "O'zbekiston faylasuflari milliy jamiyati", 2008. – 480 b. 2. Xajdarov F.I., Xalilova N. Umumiy psixologiya. Darslik. – T.: "INNOVATSIYA-ZIYO", 2019. – 360 b. 3. Do'stmuhammedova Sh.A., Nishonova Z.T., Jalilova S.X., Karimova Sh.K., Alimbayeva Sh.T. Yosh va pedagogik psixologiya. Darslik. – T. TDPU, 2013. – 327 b. 4. G'oziyev E.G'. Ontogenez psixologiyasi. Darslik. – Toshkent.: "NIF MSH". 2020. – 288 b.
Qo'shimcha adabiyotlar 1. O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi. – T.: "O'zbekiston". 2014. – 92 b. 2. Mirziyoyev Sh.M. YANGI O'ZBEKISTON STRATEGIYASI. – T.: "O'zbekiston". 2021. – 464 b. 3. Леонтьев А.Н. Лекции по общей психологии: учеб. пособие для студ.высш.учеб.заведений. – 5-е изд., стер. – М.: Смысл; Издательский центр "Академия", 2010. – 511 с. 4. David F. Lohman, Joni M. Lakin. Reasoning and Intelligence. New York: Cambridge University Press. 2009. 5. Лурья А.Р. Лекции по общей психологии. – СПб.: Питер, 2006. – 320 с. 6. Рубинштейн С.Д. Основы общей психологии. – Издательство: Питер, 2002. – 720 с. 7. Суларчикова Л.Г. Педагогическая психология. – Издательство: Флинта, 2017. 320 с. 8. G'oziyev E.G'. Umumiy psixologiya. Darslik. T.: – O'zbekiston faylasuflari milliy jamiyati, 2010.- 488 b 9. Абрамова Г.С. Психология развития и возрастная психология. «Прометей» 2018, – С.44 10. Шнейдер Д.Б. Семейная психология. Учебное пособие для вузов. 2-изд. – М.: Академический Проект Екатеринбург, 2006. – 768 с.	

	Internet resurslari 1 http://books.google.co.uz/books/S.K.Mangal 2 www.ziyounet.uz 3 tube.edu.uz 4 www.tmetod.uz/wp-content/uploads 5 https://bookap.info > genpsy.com > maklavov 6 https://www.questia.com/library/literature/literary-themes-and-topics/psychology-and-literature 7 psysberia.ru/work/general#contact
	O'quv dasturi Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti universiteti tomonidan ishlab chiqilgan va universitet Kengashining 2025-yil "